

BOVEN DE WESTERSCHELDE

Ypsilon vertegenwoordigt al ruim 30 jaar familieleden en betrokkenen van mensen met verhoogde kwetsbaarheid voor psychose (zie verder www.ypsilonzeeland.nl).

De leden van Ypsilon organiseren voorlichting en ze steunen en bemoedigen elkaar. Daarnaast overleggen bestuursleden vaak met instellingen om te pleiten voor betere behandeling van de patiënten en voor goede samenwerking met de familie/naasten.

Reacties op deze Nieuwsbrief zijn van harte welkom bij de voorzitter (tevens algemeen contactadres) Els de Visser, 0113-221177, edevisser@hetnet.nl.

Agenda ledenbijeenkomsten 2018

Heer Hendrikhuis, Te Werfstraat 18, 4472 AN 's-Heer Hendrikskinderen.

- **9 januari:** Nieuwjaarsbijeenkomst met nieuws, contact en lekkers.
- **27 februari:** Aanvang 14 uur: "Beter laat dan nooit", film voor leden, Scaldastudenten en andere belangstellenden. Theaterzaal Pontes Scholengemeenschap, ingang Vogelzangweg (tegenover huisnummer 100), Goes.
- **13 maart:** Inleiding met gesprek over behandeling en huisvesting van mensen die kwetsbaar zijn voor psychiatrische aandoeningen en voor verslaving ("dubbele diagnose"). Inleiding door Caroline van Loon, zorgcoördinator DD Emergis en Carien Borst, manager wonen Emergis.
- **8 mei:** We spreken met pas gekozen raadsleden en met adviseurs van gemeenten over onze wensen.
- **juni:** Zomeruitje.
- **oktober:** 10-16 uur: Studiedag in de Zeeuwse Bibliotheek, Middelburg. De invulling staat nog niet vast.
- **11 september en 13 november:** De onderwerpen voor deze avonden staan nog niet vast.

Bestuur Ypsilon boven de Westerschelde is versterkt

We zijn erg blij dat Bram Schoe, Florentine Beekman en Hens van den Berg nu regelmatig meedenken met ons bestuur.

Els de Visser, Anton Feijtel en Caroline Mobach, de zittende bestuursleden, laten zich graag door hen inspireren.

“Gemeente, luister naar uw burgers met een kwetsbaarheid!”

Conclusies en aanbevelingen van Klankbordgroep op basis van ervaringsverhalen

Gemakkelijk praten, papier is geduldig, de handtekeningen zijn gezet, maar gaat ook echt gebeuren wat de Zeeuwse gemeenten en zorgaanbieders hebben afgesproken? Dit is het gevoel dat opkomt bij het lezen van de Conclusies en Aanbevelingen van de Klankbordgroep Beschermd Wonen.

De Klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers van cliënten en van families en heeft de opdracht gekregen om kritisch te kijken wat er in de praktijk terecht komt van de gemaakte afspraken. De start van deze “luis in de pels” maakt onderdeel uit van die afspraken. De Klankbordgroep bestaat pas enkele maanden en laat nu al duidelijk van zich horen. Op grond van verzamelde ervaringsverhalen formuleerden de leden conclusies en aanbevelingen die klinken als heldere schoten voor de boeg.

“We lezen en horen het uitgangspunt DE CLIËNT CENTRAAL de laatste tijd zo vaak dat het gevaar bestaat dat niet meer doordringt wat deze formulering voor ons betekent”. Deze eerste zin van de conclusies zet meteen de toon en wordt als volgt toegelicht. “Ons bezwaar tegen de aanduiding van iemand als “een autist”, “een schizofreen”, of “een verward persoon” is voor ons niet simpel een taaldingetje.

Iemand die kwetsbaar is voor psychose is in de regel niet alle dagen in de war. Als hij meewerkt aan zijn behandeling (medicijngebruik, dagritme, geen drugs) is hij stabiel en aanspreekbaar.

We vragen u in te zien dat ook een mens met een beperking of een kwetsbaarheid allereerst ook gewoon een mens is zoals u, uw overbuurvrouw, uw kennissen. We zijn allemaal verschillend en we kunnen ons iedere dag ietsje anders gedragen. Sterker nog, we zijn voortdurend in ontwikkeling, met piepkleine of heel grote ups en downs en wisselende wensen en voorkeuren. Dat geldt ook voor cliënten, onze kwetsbare familieleden. En niet te vergeten: ouders en andere naasten nemen deel aan al deze bewegingen. Betrokken hulpverleners die voortdurend belangstellend op zoek zijn naar mogelijkheden voor een goed leven van cliënten zijn goud waard. En hetzelfde geldt voor beleidsmedewerkers en bestuurders.

Er is de afgelopen 25 jaar veel veranderd in de psychiatrie, vaak ten goede. Maar we hebben nog een heel eind te gaan.”

Deze boodschap maakt de Klankbordgroep concreet met 12 aanbevelingen die steeds worden geïllustreerd door citaten uit de verzamelde ervaringsverhalen. In steekwoorden samengevat komen daarin aan de orde: bejegening, open gesprek, geen afvinklijstjes, begripvolle ondersteuning, aangepast werk en zinvolle dagbesteding, gebruik crisiskaart, keuzemogelijkheid waarborgen, voldoende passende woningen, privacy en gezelligheid, geen schotten maar samenwerking, geen wachttijden en wachtlijsten, wees helder en maak gebruik van ervaringsdeskundigen.

Klankbordgroep, een ervaringsverhaal

Het aquarium en de hond

Er is de afgelopen 25 jaar veel veranderd in de psychiatrie, vaak ten goede. In die periode was de eerste opname van onze jongste zoon vrijwillig, daarna volgden met wisselende tussenpozen nog drie gedwongen opnames.

Sinds zes jaar werkt hij mee aan zijn behandeling en woont hij in beschermd wonen. Het gaat nu goed met hem. En ook met ons. Dat is wel anders geweest.

Wat een ellende hebben we meegemaakt. Allereerst met onze zoon die in zijn psychotische periodes onbereikbaar was en soms ook onbenaderbaar. Maar ook de manier waarop de hulpverleners met ons als ouders omgingen maakte onze ellende soms nog heftiger.

Bij de eerste gedwongen opname werd onze zoon geplaatst in een oud gebouw met het uiterlijk van een kazerne. We mochten wekelijks op bezoek komen en werden dan binnengelaten, maar niet begroet. Naast de ingang was een aquarium met daarin drie rokende verpleegsters. Wij kregen de indruk dat zij ons bezoek vooral storend vonden. Toen we op zeker moment vroegen of we de hond van onze zoon een

keer mee mochten nemen, kregen we het uitgemeten. Begrepen we dan niet dat dit een ziekenhuis was? Nog een voorbeeld van toenmalige bejegening: bij de tweede gedwongen opname stak de psychiater een heel verhaal tegen ons af terwijl zijn blik uitsluitend gericht was op zijn computer. Zich voorstellen was er niet bij.

Het paviljoen met het aquarium en ook die psychiater zijn ondertussen vervangen. En de hond woont weer bij onze zoon, zijn eigen baasje. Zij beleven weer veel plezier aan elkaar en – heel belangrijk! – dat was ook het geval in tijden dat onze zoon erg ziek was en verloederde. De hond bleef hem trouw, altijd vriendelijk kwispelend. Ook voor ons is er veel verbeterd, mede dank zij het open en hartelijk contact met de huidige begeleiders van onze zoon.

Plannen nieuwbouw beschermd wonen in Goes, Koudekerke en Yerseke

Onlangs heeft Zeeuwse Gronden toestemming gekregen om ook boven de Westerschelde ambulante begeleiding te geven aan mensen met een ernstige psychiatrische aandoening (EPA). In Zeeuws-Vlaanderen is dat al langer de praktijk.

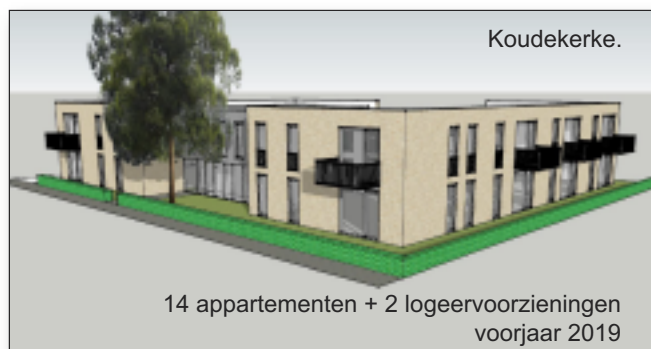
In de Lange Noordstraat 48 in Middelburg is het kantoor voor de ambulante begeleiding. Deze vorm van hulpverlening komt ook beschikbaar voor mensen met EPA die een bijkomend probleem hebben met verslaving.

Ook voor hen geldt dat er allerlei dagactiviteiten worden aangeboden en daarnaast hulp om minder afhankelijk van de verslaving te worden, en zo mogelijk te stoppen.

Voor de locaties voor beschermd wonen handhaaft Zeeuwse Gronden het verbod op drugsgebruik. Dit om onderlinge besmetting van gebruik en bijkomende criminaliteit te voorkomen. Drugsgebruik verhevigt de psychiatrische kwetsbaarheid.

Emergis en Zeeuwse Gronden willen allebei nieuwbouw beschermd wonen in de gemeente Schouwen-Duiveland realiseren. Meer is op dit moment niet bekend gemaakt.

De plannen van Zeeuwse Gronden voor beschermd wonen in Yerseke, Goes en Koudekerke zijn definitief.

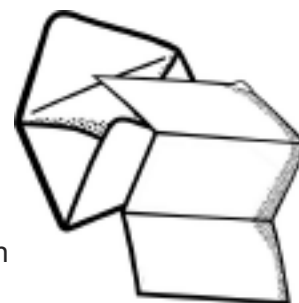
Brief Ypsilon Zeeland aan gemeenten

“Wat u voor uw eigen kind, broer of zus ook zou wensen”

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van maart aanstaande heeft Ypsilon Zeeland op 30 oktober 2017 een brief geschreven aan de gemeenteraden en de colleges van B&W in Zeeland (zie www.ypsilonzeeland.nl).

Ypsilon roept de gemeenten nu op waar te maken wat de WMO hen opdraagt: de kwaliteit van leven van burgers met een psychosegevoeligheid bevorderen. Het gaat daarbij om:

- menswaardige zorg en hulp;
- voldoende betaalbare woningen;

- voorkomen van armoede en schulden;
- belangenbehartiging van cliënten, familie en naasten.

Ypsilon noemt 21 concrete maatregelen om deze doelen dichterbij te brengen en nodigt raadsleden, gemeentebestuurders en leden van WMO-raden op 8 mei aanstaande uit voor een gedachtenwisseling. Op die avond zullen familieleden en andere ervaringsdeskundigen vertellen wat er nodig is. Iemand met een ernstige psychiatrische kwetsbaarheid geneest niet – zoals bij een gebroken arm – maar hij kan wel herstellen. Dat wil zeggen: leren leven met zijn kwetsbaarheid door te focussen op wat hij wèl kan. En voor dat herstel zijn een vriendelijke benadering en stimulerende leefomstandigheden van levensbelang. Wij zullen de verkiezingsprogramma's en de collegeprogramma's spellen.

Terugkijken en vooruitzien

2017
terugblik

2018
vooruitblik

De activiteiten in 2017 van onze afdeling Ypsilon boven de Westerschelde hingen sterk samen met de enkele actuele veranderingen in de zorg aan onze kwetsbare familieleden (zie verder www.ypsilonzeeland.nl):

- In onze ledenbijeenkomsten spraken we met elkaar en met deskundigen over
  - de nieuwe wet die dwangbehandeling thuis nu ook mogelijk maakt (met inleider Gerko Blok, geneesheer-directeur Emergis);
  - wethouder Chris Maas besprak de rol van gemeenten bij de uitvoering van de WMO;
  - politiemann John van Tol sprak met onze leden en met een flink aantal vertegenwoordigers van gemeenten en WMO-raden over de omgang met mensen die verward gedrag vertonen;
  - Marijke de Haan van Allévo vertelde over ervaringen met thuisbegeleiding en huishoudelijke hulp thuis aan mensen die kwetsbaar zijn voor psychose.
- Onze bestuursleden overlegden met besturen van gemeenten en zorgaanbieders over wenselijke verbeteringen in de zorg.
- Onze kwartiermakers zetten zich in voor nieuwe locaties voor Beschermd wonen (zie elders in deze Nieuwsbrief).
- De excursie naar het museum voor psychiatrie in Gent gaf alle gelegenheid voor lotgenotencontact.
- De onderwerpen die ons in 2017 bezig hielden zullen ook in het nieuwe jaar nog volop onze aandacht vragen. Immers, de veranderingen die we bespraken – zie hierboven – moeten voor een flink gedeelte nog hun toepassing in de dagelijkse praktijk vinden. En het zal dus zaak zijn om scherp in de gaten te houden dat de goede voornemens ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Dat betekent ook een oproep aan onze leden: let op, blijf kritisch, trek aan de bel en houd ons bestuur op de hoogte. Zeker als je te weinig gehoor krijgt!
- Het onderzoek dat Caroline Mobach en Peter Brakman zullen doen naar de wensen van de leden zal duidelijk maken aan welke zaken we in 2018 nadrukkelijk aandacht moeten besteden. En welke koers kiest onze afdeling daarbij? Proberen we intensiever samen te werken met de cliënten- en familieraden van Emergis, Zeeuwse Gronden en Labyrint? En hoe stemmen we af met de activiteiten van het Zeeuws platform GGz en van MIND?

Gratis abonnement op achtergrondinformatie

Behalve via www.ypsilon.org hebben we in Zeeland nog enkele mogelijkheden op de hoogte te blijven van actuele achtergrondinformatie. Zo bieden zowel Emergis als ook Zeeuwse Gronden een gratis abonnement op hun periodiek aan.

Onderwerpen die in het laatste nummer van de digitale nieuwsbrief van Emergis aan de orde komen zijn onder andere:

- ervaringsdeskundigen geven gastlessen aan scholieren en aan studenten;
- mensen met verward gedrag, wie zijn dat?
- de toekomst van verslavingszorg is primair ambulantly.

Aanmelden voor een digitaal abonnement via communicatie@emergis.nl.

“Grondwerk” (januari 2018), het (papieren)magazine van Zeeuwse Gronden besteedt aandacht aan

- het nieuwe beschermd wonen;
- aankondiging congres op 24 mei;
- de kracht van Soteria Emergis.

Aanmelden kan via onze secretaris Anton Feijtel (antonwilly@zeelandnet.nl).